

Theodor Fliedner
1800-1864

Tak jako lze Alfreda Kruppa (1812-1887) považovat za symbolického otce *Porýnského kapitalismu*, možno jeho současníka a krajana, Theodora Fliednera, považovat za *otce Diakonie* – totiž těch sociálních služeb, které vznikaly jako odezva na průmyslovou revoluci.

Stejně jako Kruppův geniální vynález litého kola (1825/53), vyráběného v jeho slévárnách, na němž začaly jezdit lokomotivy a vagóny po celém světě, záhy zmobilizoval železniční dopravu na všech kontinentech, tak i geniální myšlenka Theodora Fliednera – totiž zakládání *mateřinců* pro diakonky, umožnila vznik a rozvoj sociální sítě, která pomáhala a stále pomáhá zachytit oběti průmyslové revoluce před jejich pádem do sociálního inferna, které sama stvořila.

Geografický rozsah *globálního* působení obou mužů byl více méně totožný: od USA až po Japonsko. Kupodivu vzdálenost, která dělí oba podniky - Kruppův v Essenu a Fliednerův v Düsseldorfu-Kaiserswerthu - nečiní ani 30 km.

Když po 25-ti letech Fliednerova působení, nedlouho před jeho smrtí, sociální podniky jeho nadace slavily své 25. jubileum, patřilo do jejich svazku asi 30 *mateřinců* s 1600 diakonkami. V roce 1864 pečovalo 425 v Kaiserswerthu vyškolených diakonek v přibližně 100 stacionářích o 2600 postižených na čtyřech kontinentech. Patřily k nim mnohé sestry-diakonky, které vyučovaly svému „řemeslu“ - tedy povolání, k němuž byly v mládí v ústavech Th. Fliednera v Kaiserswerthu vyškoleny. Budiž zde za všechny uvedeno jméno diakonky snad nejprominentnější: Florence Nightingale.

Oba vynálezy – kolo pro železniční lokomotivy a vagóny, jakož i diakonie - jsou i po 150 letech své existence pro dobrý provoz naší civilizace nezbytné.

V čem spočívalo povolání a charisma, kterými byl Theodor Fliedner obdařen, aby mohl za svého poměrně krátkého - 64 letého života - za pouhého čtvrt století svého aktivního sociálního angažmá stvořit diakonické dílo o globálním rozsahu?

1. Z farářského synka, který byl vychováván na faře svým otcem, později školen na univerzitách v Gießen a Göttingen (ke konci v Herbornu) v duchu tehdy panujícího theologického racionalismu, se pomalu stává *evangelista* - horlivý, charismatický modlitebník pietistické probuzenecké zbožnosti.
2. Byl mužem ohromné podnikatelské rozhodnosti a činorodnosti a zároveň mužem plným osobního kouzla, jímž dodával odvahu zvláště mladým ženám, které teprve hledaly svou

cestu života. Stávaly se pod jeho vlivem sestrami se silnou osobní identitou - diakonkami, které byly vedeny a odborně vyškoleny oběma Fliednerovými manželkami (Friederike, zemřela 1842 a Caroline, zemřela 1892).

V roce 1849 se Fliedner vzdal svého farářského úřadu v Kaiserswerthu, aby se dále plně věnoval zakládání a rozvoji svých četných pedagogických a sociálních nadací a ústavů v mnoha zemích na několika kontinentech. Několikrát navštěvuje také české země. V Praze se spřátelil zvláště s Janem Karafiátem, jehož sestra Marie byla vyškolená v Kaiserswerthu na první českou diakonku (viz kapitola „Sen o vlastní nemocnici. Rozvoj české diakonie“.) Intenzivní kontakty měl také na Těšínsku, zvláště v Bielsku (Bílsko/Bielitz), jakožto průmyslové metropoli se silnou německy mluvící většinou, s jejíž představiteli si „ideově rozuměl“ lépe, než se „slovanskými“ pastory v Chrámu milosti v Těšíně, kteří po roce 1848 podlehl silnému vlivu „romantického“ panslavismu. V Bielitz zakládá 1867 vzdělávací pedagogické instituty, o nichž více v kapitole o Diakonii na Těšínsku.

Literatura v češtině a slovenštině:

Šimr, K., Proměny diakonie v Českobratrské církvi evangelické v teologické reflexi, Disertační práce, Jihočeská Univerzita, teologická fakulta, České Budějovice, 2018.

Rich, A., Etika hospodářství, Sociálně-etický pohled na tržní, plánované a světové hospodářství, 2 svazky, Praha 1994

Jäger, A., Diakonia ako sociálny podnik. Manažment v kresťanskom neziskovom sektore, MASM Žilina 2008.